

กฎกระทรวง

กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร
สำหรับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มสุกรเป็นมาตรฐานบังคับ
พ.ศ. ๒๕๖๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับแก่ฟาร์มสุกรที่มีใช้ฟาร์มสุกรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการเลี้ยงระบบปศุสัตว์อินทรีย์และหมูลุ่จากกรมปศุสัตว์ ที่เลี้ยงสุกรขุน ตั้งแต่ ๕๐๐ ตัว ถึง ๑,๔๙๙ ตัว หรือเลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ ตั้งแต่ ๙๕ ตัว ถึง ๑๑๙ ตัว เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เว้นแต่ที่เลี้ยงสุกรขุน ตั้งแต่ ๑,๕๐๐ ตัวขึ้นไป หรือเลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ ตั้งแต่ ๑๒๐ ตัวขึ้นไป ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ให้มาตรฐานสินค้าเกษตร เลขที่ มกษ. ๖๔๐๓ - ๒๕๖๕ ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร : การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มสุกร ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑ ลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นมาตรฐานบังคับ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

ประภัตร โพธสุธน

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ปฏิบัติราชการแทน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบันการเลี้ยงสุกรได้รับความนิยมนอกจากเกษตรกรไทยเป็นจำนวนมาก ทั้งที่เลี้ยงไว้เพื่อการบริโภคหรือเพื่อการพาณิชย์ จึงจำเป็นต้องยกระดับมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มสุกรที่มีการเลี้ยงสุกรขุนตั้งแต่ ๕๐๐ ตัวขึ้นไป หรือเลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ ตั้งแต่ ๙๕ ตัวขึ้นไป เพื่อให้ผู้บริโภคมีความมั่นใจในความปลอดภัยของเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์สุกร ป้องกันปัญหาสุขภาพ ป้องกันและควบคุมโรคระบาดที่สำคัญในสุกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดปัญหาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และเพิ่มศักยภาพในการผลิตและการค้าผลิตภัณฑ์สุกรของประเทศไทยอย่างยั่งยืน ในการนี้ ได้มีประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร : การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มสุกร ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑ ลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๕ และได้มีการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของตัวแทนของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียหรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องครบถ้วนตามความในมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑ แล้ว สมควรกำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตรสำหรับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มสุกรเป็นมาตรฐานบังคับ จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

มาตรฐานสินค้าเกษตร

มกษ. 6403-2565

THAI AGRICULTURAL STANDARD

TAS 6403-2022

การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มสุกร

**GOOD AGRICULTURAL PRACTICES FOR
PIG FARM**

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ICS 65.020.30

ISBN

มาตรฐานสินค้าเกษตร

มกษ. 6403-2565

THAI AGRICULTURAL STANDARD

TAS 6403-2022

การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มสุกร GOOD AGRICULTURAL PRACTICES FOR PIG FARM

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

50 ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์ 0 2561 2277 โทรสาร 0 2561 3357

www.acfs.go.th

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศและงานทั่วไป เล่ม 139 ตอนพิเศษ 126 ง

วันที่ 6 มิถุนายน พุทธศักราช 2565

คณะกรรมการวิชาการพิจารณามาตรฐานสินค้าเกษตร
เรื่อง ฟาร์มสุกร

1.	อธิบดีกรมปศุสัตว์ หรือผู้ที่อธิบดีมอบหมาย
นายสมชวน รัตนมังคลานนท์ รองอธิบดีกรมปศุสัตว์
นายโสภิชัย ชวาลกุล รองอธิบดีกรมปศุสัตว์	ประธานกรรมการ
2.	ผู้แทนกรมปศุสัตว์
นายโสภิชัย ชวาลกุล
นายอนุชา มุมอ่อน	กรรมการ
3.	ผู้แทนสัตวแพทยสภา
นายสมชาย กฤตยานุกุล	กรรมการ
4.	ผู้แทนสภาเกษตรกรแห่งชาติ
นายอภิศักดิ์ อังคสิทธิ์
รองศาสตราจารย์เยาวมาลย์ คำเจริญ	กรรมการ
5.	ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
นายสมบัติ ธีระตระกูลชัย
นายชยานนท์ กฤตยาเชวง	กรรมการ
6.	ผู้แทนสมาคมผู้เลี้ยงสุกรแห่งชาติ
นายวรุฒิ ศิริปุณย์
นายสุทัศน์ ตั้งธโนปจัย	กรรมการ
7.	ผู้แทนสมาคมสัตวบาลแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
นายชยานนท์ กฤตยาเชวง
นายศุภชัย กัลยา
นายสุวัจน์ พันธุ์เสื่อ	กรรมการ
8.	ผู้แทนสมาคมสัตวแพทย์ควบคุมฟาร์มสุกรไทย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเจตน์ ชื่นชม	กรรมการ
9.	ผู้แทนสำนักกำหนดมาตรฐาน
สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
นางสาวขวัญหทัย ทองปลาต
นายพิทักษ์ ชายสม	กรรมการและเลขานุการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ประกาศมาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มสุกร (มกษ. 6403- 2558) เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2558 และประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2558 เพื่อให้มาตรฐานมีเนื้อหาทางวิชาการที่สอดคล้องกับกฎระเบียบระหว่างประเทศที่เปลี่ยนแปลงไป รวมถึงยกระดับคุณภาพการปฏิบัติของฟาร์มสุกรให้เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสำคัญด้านความปลอดภัยอาหาร สุขภาพสัตว์ สวัสดิภาพสัตว์ และสิ่งแวดล้อม ดังนั้น คณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตรจึงเห็นควรให้แก้ไขปรับปรุงมาตรฐาน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาฟาร์มสุกรให้เป็นที่ยอมรับทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ

มาตรฐานสินค้าเกษตรนี้ กำหนดขึ้นโดยใช้เอกสารต่อไปนี้เป็นแนวทาง

มกษ. 6403- 2558. การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มสุกร.

ASEAN. 2018. ASEAN Good Animal Husbandry Practices for Pigs.

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เรื่อง กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร :
การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มสุกร
ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑

โดยเป็นการสมควรปรับปรุงแก้ไขการกำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มสุกร ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้เหมาะสมกับสภาวะการณ์ปัจจุบัน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ มาตรา ๑๕ วรรคสอง และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกอบมติคณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตร ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๔ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้ออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

๑. ให้ยกเลิกประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร : การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มสุกร ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๘

๒. กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร : การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มสุกร มาตรฐานเลขที่ มกษ. 6403-2565 ไว้เป็นมาตรฐานทั่วไป ดังมีรายละเอียดแนบท้ายประกาศนี้

๓. บรรดาใบรับรองที่ผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานได้ออกไว้ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร : การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มสุกร ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๘ ให้คงใช้ได้ต่อไปจนกว่าใบรับรองนั้นจะสิ้นอายุ หรือถูกเพิกถอน หรือมีการขอยกเลิก แล้วแต่กรณี

ทั้งนี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๕

(นายประภัตร โพธสุธน)

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ปฏิบัติราชการแทน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

มาตรฐานสินค้าเกษตร

การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มสุกร

1. ขอบข่าย

- 1.1 มาตรฐานสินค้าเกษตรนี้ กำหนดการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มสุกรตามที่กำหนดในข้อ 2.1 ครอบคลุมองค์ประกอบฟาร์ม การจัดการฟาร์ม บุคลากร สุขภาพสัตว์ สวัสดิภาพสัตว์ สิ่งแวดล้อม และการบันทึกข้อมูล เพื่อให้ได้สุกรที่มีความเหมาะสมในการนำไปเลี้ยง หรือนำไปใช้เป็นอาหาร โดยคำนึงถึงความปลอดภัยอาหาร สุขภาพสัตว์ สวัสดิภาพสัตว์ และสิ่งแวดล้อม
- 1.2 มาตรฐานสินค้าเกษตรนี้ ใช้กับฟาร์มที่เลี้ยงสุกรที่มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Sus scrofa* ทั้งที่เป็นสุกรบ้านและสุกรป่า

2. นิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานสินค้าเกษตรนี้ มีดังต่อไปนี้

- 2.1 ฟาร์มสุกร (pig farm) หมายถึง สถานที่ประกอบการที่เลี้ยงสุกรพ่อแม่พันธุ์ สุกรอนุบาล หรือสุกรขุน อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างรวมกัน

3. ข้อกำหนด

3.1 องค์ประกอบฟาร์ม

3.1.1 สถานที่ตั้ง

หลักการ

การเลือกสถานที่ตั้งเพื่อประกอบกิจการฟาร์มสุกรมีความสำคัญ ต้องคำนึงถึงการปนเปื้อนของอันตรายทางกายภาพ เคมี และชีวภาพจากสภาพแวดล้อม การคมนาคมที่สะดวก และการมีแหล่งน้ำที่เหมาะสมและเพียงพอ เพื่อให้แน่ใจว่าไม่มีผลกระทบต่อสุขภาพและสวัสดิภาพสัตว์ สามารถขนส่งสุกร อาหารสัตว์ เวชภัณฑ์ และอุปกรณ์ต่างๆ ได้สะดวก และไม่เกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำใช้

- 3.1.1.1 มีหลักฐานแสดงการยินยอมให้ประกอบกิจการจากราชการส่วนท้องถิ่น
- 3.1.1.2 ตั้งอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่เสี่ยงต่อการปนเปื้อนของอันตรายทางกายภาพ เคมี และชีวภาพ เช่น โรงงานอุตสาหกรรม แหล่งรวมขยะ ที่มีผลกระทบต่อสุขภาพของสุกร และคน รวมทั้งสวัสดิภาพสัตว์ หรือมีมาตรการจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสม
- 3.1.1.3 ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีเส้นทางคมนาคมที่สามารถขนส่งสุกร อาหารสัตว์ เวชภัณฑ์ และอุปกรณ์ต่างๆ ได้สะดวก ไม่อยู่ในบริเวณที่น้ำท่วมขังได้
- 3.1.1.4 มีแหล่งน้ำที่สะอาดและใช้เพียงพอ

3.1.2 ฟังและลักษณะฟาร์ม

หลักการ

การวางผังฟาร์มและการจัดแบ่งพื้นที่ภายในฟาร์มอย่างเหมาะสม จะช่วยป้องกันการปนเปื้อน สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และไม่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพสัตว์ สวัสดิภาพสัตว์ และสิ่งแวดล้อม

- 3.1.2.1 มีพื้นที่ขนาดเพียงพอและเหมาะสมในการเลี้ยงสุกร ไม่หนาแน่นจนก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม สุขภาพ และสวัสดิภาพสัตว์
- 3.1.2.2 มีรั้วหรือแนวกันธรรมชาติที่สามารถควบคุมการเข้า-ออกของคนและป้องกันสัตว์อื่นจากภายนอกได้
- 3.1.2.3 มีการวางผังฟาร์มสุกรที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานอย่างถูกสุขลักษณะ กำหนดพื้นที่ปฏิบัติงานเป็นสัดส่วน เช่น พื้นที่เลี้ยงสัตว์ พื้นที่เก็บอาหารสัตว์ พื้นที่สำหรับแยกและรักษาสุกรป่วย พื้นที่รวบรวมขยะและมูล พื้นที่ทำลายซาก และพื้นที่จำหน่ายสุกร จัดแบ่งพื้นที่อาคารสำนักงานและที่พักอาศัยเป็นสัดส่วนแยกจากบริเวณเลี้ยงสัตว์
- 3.1.2.4 มีมาตรการในการป้องกันสัตว์ต่างๆ เข้าสู่พื้นที่ส่วนการผลิต และมีการควบคุมการเข้า-ออกของคนผ่านทางช่องทางเข้า-ออกที่กำหนด เพื่อป้องกันการปนเปื้อนข้าม

3.1.3 โรงเรือน

หลักการ

โครงสร้างโรงเรือนที่แข็งแรง ถูกสุขลักษณะ มีพื้นที่เพียงพอ และมีการจัดการให้มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเลี้ยงสุกร จะส่งผลดีต่อสุขภาพและสวัสดิภาพสัตว์

- 3.1.3.1 มีโครงสร้างแข็งแรง ถูกสุขลักษณะ มีการระบายอากาศที่ดี ง่ายต่อการทำความสะอาดและบำรุงรักษา

- 3.1.3.2 มีพื้นที่เพียงพอในการเลี้ยงสุกร และมีสภาพแวดล้อมภายในโรงเรือนเหมาะสมกับสายพันธุ์ ขนาด และอายุของสุกร
- 3.1.3.3 กรณีโรงเรือนปิดซึ่งมีการควบคุมสภาพแวดล้อม ได้แก่ อุณหภูมิ ความชื้น การระบายอากาศ และแสงสว่าง ให้มีสัญญาณเตือนและมีมาตรการดำเนินการในกรณีอุปกรณ์อัตโนมัติไม่ทำงาน ไฟฟ้าดับหรือขัดข้อง

3.2 การจัดการฟาร์ม

3.2.1 คู่มือการจัดการฟาร์ม

หลักการ

คู่มือการจัดการฟาร์มสุกรที่มีรายละเอียดการปฏิบัติงานที่สำคัญของฟาร์มสุกร จะช่วยให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องสามารถนำคู่มือไปใช้ในการปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ อย่างถูกต้อง และช่วยให้การจัดการฟาร์มสุกรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

- 3.2.1.1 มีคู่มือการจัดการฟาร์มที่แสดงรายละเอียดการปฏิบัติงานที่สำคัญภายในฟาร์ม ได้แก่

- 1) การเตรียมโรงเรือนก่อนนำสุกรเข้าเลี้ยง
- 2) การจัดการฟาร์ม
- 3) ระบบการเลี้ยงสุกร
- 4) การจัดการอาหารและน้ำสำหรับสุกร
- 5) การทำความสะอาดและบำรุงรักษาโรงเรือน และอุปกรณ์
- 6) การจัดการด้านสุขภาพสุกร
- 7) การควบคุมสัตว์พาหะ
- 8) การจัดการด้านสุขาภิบาลและสิ่งแวดล้อม
- 9) การจัดการด้านสวัสดิภาพสัตว์
- 10) การบันทึกข้อมูล

- 3.2.1.2 มีการจัดทำเอกสารสำหรับขั้นตอนและวิธีปฏิบัติงานที่สำคัญ

3.2.2 การจัดการอาหารและน้ำ

หลักการ

การจัดการให้สุกรได้รับอาหารและน้ำที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อความต้องการ จะส่งผลดีต่อสุขภาพและสวัสดิภาพสัตว์

- 3.2.2.1 ใช้อาหารสัตว์ที่มีคุณภาพ ปลอดภัย และเหมาะสมสำหรับการเลี้ยงสุกร ตามพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2558
- 3.2.2.2 ห้ามใช้สารต้องห้ามตามพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2558

- 3.2.2.3 การผสมยาลงในอาหารสัตว์ให้อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มสุกร แยกพื้นที่เก็บอาหารสัตว์ผสมยาออกจากพื้นที่เก็บอาหารทั่วไป และมีป้ายบ่งชี้
- 3.2.2.4 มีการตรวจสอบคุณภาพอาหารสัตว์ทางกายภาพเบื้องต้น
- 3.2.2.5 จัดภาชนะและอุปกรณ์ให้อาหารเหมาะสมกับอายุ ขนาด และจำนวนของสุกร และจัดวางในตำแหน่งที่สุกรทุกตัวเข้าถึงอาหารได้
- 3.2.2.6 มีสถานที่เก็บอาหารสัตว์และวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่สะอาด ระบายอากาศดี สามารถป้องกันความชื้น เชื้อรา และสัตว์พาหะต่างๆ ได้ โดยแยกออกจากสถานที่เก็บเครื่องมือ อุปกรณ์ และสารเคมีเป็นพิษ
- 3.2.2.7 นำอาหารสัตว์ที่เก็บไว้ก่อนออกใช้ก่อน (first in – first out)
- 3.2.2.8 น้ำที่ใช้ในฟาร์มได้รับการป้องกันการปนเปื้อนจากสิ่งที่เป็นอันตราย หรือมีมาตรการในการปรับปรุงคุณภาพก่อนนำมาใช้
- 3.2.2.9 มีน้ำสะอาดให้สุกรกินได้อย่างทั่วถึง

3.2.3 การจัดการโรงเรือน อุปกรณ์ และการบำรุงรักษา

หลักการ

การจัดการโรงเรือน อุปกรณ์ ให้สะอาด เป็นการลดการสะสมของเชื้อก่อโรค และการบำรุงรักษาโรงเรือน อุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานจะช่วยให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และปลอดภัยต่อสุกรและบุคลากร

- 3.2.3.1 ทำความสะอาดโรงเรือนและอุปกรณ์ให้ถูกสุขลักษณะ และบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพดีพร้อมใช้งาน ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุกรและบุคลากร
- 3.2.3.2 นำมูลสัตว์ออกและทำความสะอาด ไม่ให้เกิดการหมักหมมภายในโรงเรือนและบริเวณรอบๆ
- 3.2.3.3 ภายหลังจากย้ายสุกรออกจากโรงเรือน ให้ทำความสะอาด ฝาเชื้อคอกและอุปกรณ์ และปิดพักไว้ก่อนนำสุกรรุ่นใหม่เข้าเลี้ยง ตามระยะเวลาที่กรมปศุสัตว์กำหนด
- 3.2.3.4 มีมาตรการควบคุมและกำจัดสัตว์พาหะที่เหมาะสม

3.3 บุคลากร

หลักการ

บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถตามหน้าที่ความรับผิดชอบ มีสุขลักษณะส่วนบุคคล และสุขภาพดี จะช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสุกรได้รับการดูแล สุขภาพและสวัสดิภาพอย่างถูกต้อง

- 3.3.1 มีจำนวนบุคลากรเพียงพอ จัดแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างชัดเจน โดยคำนึงถึงจำนวนสูตรที่เลี้ยง
 - 3.3.2 บุคลากรมีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับการปฏิบัติงาน บุคลากรที่ทำหน้าที่เลี้ยงสูตร ต้องมีความรู้ โดยได้รับการฝึกอบรมหรือการฝึกอบรมในขณะที่ปฏิบัติงานในการเลี้ยงสูตร
 - 3.3.3 มีสัตวแพทย์ที่มีใบรับรองเป็นสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มสูตรจากกรมปศุสัตว์
 - 3.3.4 บุคลากรมีสุขภาพดีและได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี รวมถึงโรคติดต่อระหว่างสัตว์และคนที่สำคัญ
 - 3.3.5 มีมาตรการป้องกันการปนเปื้อนเชื้อก่อโรคเข้าสู่ส่วนการผลิตผ่านทางบุคลากร เช่น การจัดเตรียมห้องอาบน้ำ เครื่องแต่งกายและรองเท้าสำหรับผู้ปฏิบัติงาน
 - 3.3.6 บุคลากรที่เจ็บป่วยด้วยโรคติดต่อซึ่งอาจปนเปื้อนสู่ระบบการผลิต ห้ามเข้าปฏิบัติงานภายในส่วนโรงเรือนเลี้ยงสูตร
- 3.4 สุขภาพสัตว์**
- 3.4.1 การป้องกันและควบคุมโรค**
- หลักการ**
- มาตรการป้องกันและควบคุมโรค เช่น ความปลอดภัยทางชีวภาพ การเสริมสร้างภูมิคุ้มกันที่เหมาะสม และการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 มีความสำคัญต่อสุขภาพของสูตร ช่วยให้สามารถป้องกันการแพร่กระจายและควบคุมเชื้อก่อโรคผ่านทางคน สัตว์ และยานพาหนะได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 3.4.1.1 มีมาตรการความปลอดภัยทางชีวภาพในการป้องกันและควบคุมโรคอย่างเหมาะสม ภายใต้การกำกับดูแลของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มสูตร หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มสูตร
 - 3.4.1.2 มีมาตรการป้องกันโรคที่อาจมากับสูตรรุ่นใหม่ที่น่าเข้าฟาร์ม
 - 3.4.1.3 มีการป้องกันและควบคุมโรคที่มากับยานพาหนะ อุปกรณ์ และบุคคลก่อนเข้า-ออกฟาร์ม รวมถึงมีการจัดบันทึกการผ่านเข้า-ออกฟาร์มที่สามารถตรวจสอบได้
 - 3.4.1.4 มีโปรแกรมการสร้างภูมิคุ้มกันโรค รวมถึงการกำจัดพยาธิภายในและภายนอก ภายใต้การดูแลของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มสูตร
 - 3.4.1.5 กรณีที่เกิดโรคระบาดหรือสงสัยว่าเกิดโรคระบาดต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 และคำแนะนำของกรมปศุสัตว์

3.4.2 การบำบัดโรคสัตว์

หลักการ

การบำบัดโรคสัตว์จำเป็นต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มสุกร เพื่อให้สุกรได้รับการตรวจวินิจฉัย การรักษา การป้องกันการเกิดโรคว่างถูกต้อง และไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพและสวัสดิภาพสัตว์ รวมทั้งไม่เกิดอันตรายต่อผู้บริโภค

3.4.2.1 การบำบัดโรคสัตว์ต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มสุกร โดยปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510

3.4.2.2 การใช้เข็มฉีดยาสุกร ต้องมีวิธีปฏิบัติงานในการป้องกันไม่ให้เข็มฉีดยาหักค้างในตัวสัตว์ และมีมาตรการแก้ไขในกรณีที่เกิดปัญหา

3.5 สวัสดิภาพสัตว์

หลักการ

การจัดการการเลี้ยงสุกรต้องคำนึงถึงหลักสวัสดิภาพสัตว์ เพื่อให้สุกรสามารถแสดงพฤติกรรมตามธรรมชาติ มีความเป็นอยู่ที่ดี และไม่เกิดความทุกข์ทรมาน

3.5.1 เลี้ยงหรือดูแลให้สุกรมีความเป็นอยู่ในสภาวะที่เหมาะสม มีสุขอนามัยที่ดี มีที่อยู่ อาหาร และน้ำอย่างเพียงพอ โดยเป็นไปตามพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรม และการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557

3.5.2 กรณีที่สุกรป่วย บาดเจ็บ หรือพิการ ซึ่งไม่สามารถรักษาให้หายได้ ให้ปฏิบัติอย่างเหมาะสม ไม่ให้เกิดความทุกข์ทรมาน โดยการพิจารณาทำการุณยฆาตให้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มสุกรหรือบุคลากรที่ได้รับมอบหมายจากสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มสุกร

3.6 สิ่งแวดล้อม

หลักการ

การจัดการซาก ขยะ ของเสีย และน้ำเสียจากฟาร์มสุกรจะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม จึงต้องมีการปฏิบัติอย่างถูกต้อง

3.6.1 จัดเก็บขยะมูลฝอยในภาชนะที่มีฝาปิดมิดชิด นำไปกำจัดอย่างเหมาะสมและถูกสุขลักษณะ

3.6.2 มีวิธีการจัดการมูลฝอยติดเชื้อและขยะอันตราย แยกจากขยะทั่วไป

- 3.6.3 กำจัดและทำลายซากสุกรด้วยวิธีที่เหมาะสม โดยอยู่ในดุลยพินิจของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มสุกร
- 3.6.4 มีระบบบำบัดน้ำเสียเพื่อปรับปรุงคุณภาพของน้ำทิ้ง โดยน้ำทิ้งจากฟาร์มสุกรต้องเป็นไปตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมว่าด้วยการกำหนดให้การเลี้ยงสุกรเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม และประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมว่าด้วยมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทการเลี้ยงสุกร
- 3.6.5 มีการจัดการมูลสุกรและการป้องกันกลิ่นรบกวน

3.7 การบันทึกข้อมูล

หลักการ

การบันทึกและเก็บรักษาข้อมูลมีความสำคัญที่จะช่วยในการวิเคราะห์หาสาเหตุที่มาของปัญหาหรือข้อผิดพลาดในการจัดการ และตามสอบการทำงานในแต่ละขั้นตอนว่ามีความถูกต้องตามวิธีปฏิบัติที่กำหนดไว้

- 3.7.1 มีการบันทึกข้อมูลผลการปฏิบัติงานในขั้นตอนที่สำคัญในการจัดการฟาร์ม ที่มีผลกระทบต่อสุขภาพสุกรและการควบคุมโรค การจัดการด้านการผลิต รวมถึงการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ดังนี้
- 1) ข้อมูลเกี่ยวกับตัวสุกร เช่น หมายเลข อายุ เพศ พันธุ์ ประวัติการผสมพันธุ์ การคลอด การได้รับวัคซีน และการรักษาพยาบาล
 - 2) การจัดการอาหารและน้ำ เช่น แหล่งที่มาของอาหารและน้ำ การให้อาหารและน้ำ
 - 3) การรับสุกรที่แสดงแหล่งที่มา
 - 4) การจำหน่ายและกระจายสุกร
 - 5) การเข้า-ออกของบุคคลและยานพาหนะ
 - 6) การใช้สารเคมี ยาฆ่าเชื้อ หรือวัตถุอันตราย
 - 7) การใช้วัคซีนและยาสัตว์ เช่น ใบสั่งยาสัตว์ ใบมอบหมายการใช้ยาสัตว์
 - 8) ข้อมูลบุคลากร เช่น ประวัติบุคลากร ประวัติการฝึกอบรมหรือการถ่ายทอดความรู้ หน้าที่ความรับผิดชอบ และผลการตรวจสุขภาพประจำปี
 - 9) บันทึกที่เกี่ยวข้องกับการบำบัดน้ำเสีย
- 3.7.2 ให้เก็บรักษาบันทึกข้อมูลเป็นเวลาอย่างน้อย 3 ปี